

XIII. Kunnan työnvälitystoimisto.

Kunnan työnvälitystoimiston johtokunnan vuodelta 1919¹⁾ antama kertomus oli seuraavaa sisällystä:

Kunnan työnvälitystoimiston johtokuntaan kuuluivat vuonna 1919 filosofiantohtori S. Ivalo puheenjohtajana, ent. senaattori M. Paasivuori varapuheenjohtajana sekä rakennusmestari J. Ahde, uunitehtailija A. Malmi, työnjohtaja T. Lillkvist ja kirvesmies J. Suominen jäseninä. Varajäseniä olivat maalarimestari A. Haanoja, kirjansitojamestari O. J. Lillja, puuseppä V. Långholm ja muurari J. Nevalainen.

Toimiston henkilökuntaan kuuluivat johtaja A. H. Karvonen, naisosaston apulaiset rouvat I. Petelius ja R. Hänninen sekä neidit A. Bruun heinäkuun 1 p:stä, E. Sundström ja L. Ahlgren, miesosaston apulaiset H. E. Blomqvist, W. O. Ahtio heinäkuun 1 p:stä ja U. Vinha sekä vahtimestari V. Jyrkänne.

Toimiston toiminta. Vuonna 1919 toimisto jälleen työskenteli säännöllisissä oloissa. Työolojen samoinkuin muunkin elämän vapaata kehitystä ehkäisivät tosin monet sodan ja kapinan aiheuttamat seikat, kuten yleisen valtiollisen tilanteen epävarmuus, raaka-aineiden puute ja suunnaton hintainnousu, ajoittain myös ammattitaitoisten työmiesten puute erällä aloilla, joka teki tyhjäksi odotetun suuren tuotannon lisääntymisen. Siitä huolimatta työolot muodostuivat jotenkin normaalisiksi.

Edellisinä vuosina oli toimiston toimintaan vaikuttanut suuri väen hankinta sotilaallisiin linnoitustöihin ja niiden tultua lopetetuiksi alkanut suuri työnpuute, joka pakotti kunnan järjestämään hätäaputöitä useille tuhansille työntekijöille. Välitykset näihin töihin muodostivat suuren osan toimiston toiminnasta. Vuonna 1919 esiintyi välitystä kunnan töihin vain vähässä määrin, miehille vain talvella. Varsinaisia hätäaputöitä järjestettiin ainoastaan naisille. Tämän takia oli liike toimiston miesosastolla, varsinkin työnhakemusten luku, tuntuvasti pienempi kuin edellisinä vuosina. Naisosastollakin oli työnhakemusten luku pienempi kuin edellisenä vuonna, johtuen pääasiallisesti siitä että työtä etsivien palvelijattarien luku oli hyvin pieni, jota vastoin työpaikkain tarjousten ja välitysten lukumäärät huomattavasti lisääntyivät.

Toimiston liikkeen valaisemiseksi esitetään seuraavassa seikkaperäisempiä tietoja työnhakemuksista ja työnhakijoista sekä tarjotuista ja täytetyistä paikoista.

Työnhakemusten luku, jaettuna työnhakijain sukupuolen mukaan, käy selville seuraavista numeroluvuista:

¹⁾ Osaa kertomusta seuranneita tilastotietoja ei ole tässä julkaistu.

	1918.		1919.		Vähennys vuonna 1919 verrattuna vuoteen 1918.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Miehiä	15,381	47.3	10,905	42.8	4,476	29.1
Naisia	17,139	52.7	14,578	57.2	2,561	14.9
Yhteensä	32,520	100.0	25,483	100.0	7,037	21.6

Työnhakemuksia teki 11,745 eri henkilöä, joista 4,719 eli 40.2 % oli miehiä ja 7,026 eli 59.8 % naisia, ja jotka jouduttuaan uudelleen työttömiksi uudistivat työnhakemuksensa 13,738 tapauksessa.

Kirkonkirjoituspaikan mukaan jakaantuivat työnhakijat seuraavasti:

	Miehiä.		Naisia.		Yhteensä.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Helsinki	4,617	97.8	5,146	73.2	9,763	83.1
Muut paikkakunnat	102	2.2	1,880	26.8	1,982	16.9
Yhteensä	4,719	100.0	7,026	100.0	11,745	100.0

Miespuolisia työläisiä muutti kaupunkiin vähemmän kuin säännöllisinä vuosina on ollut tavallista, johtuen osaksi vallitsevasta työnpuutteesta, osaksi kaupungin elintarve- ja asuntopulasta. Ainoastaan pienehkö määrä metalliteollisuudessa työskenteleviä ammattityöläisiä muutti muilta paikkakunnilta Helsinkiin. Rakennusteollisuus oli lamassa, minkä vuoksi huomattava määrä kaupungista kotoisin olevia rakennustyöläisiä oli työssä muilla paikkakunnilla. Palvelijattaria muutti toimiston välityksellä kaupunkiin suhteellisen suuressa määrin. Useimmat heistä olivat todennäköisesti henkikirjoissa Helsingissä, mutta kun he eivät voineet esittää todistusta tästä, niin heidät tilastossa luettiin muilta paikkakunnilta kotoisin oleviksi.

Perheolojen mukaan ryhmitettyinä jakaantuivat toimistoon ilmoittautuneet työnhakijat seuraavasti:

	Miehiä.		Naisia.		Yhteensä.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Perheellisiä ¹⁾	2,186	46.3	1,793	25.5	3,979	33.9
Yksinäisiä	2,533	53.7	5,233	74.5	7,766	66.1
Yhteensä	4,719	100.0	7,026	100.0	11,745	100.0

Äidinkielen mukaan ryhmittyivät työnhakijat seuraavasti:

	Miehiä.		Naisia.		Yhteensä.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Suomenkielisiä	4,152	88.0	6,324	90.0	10,476	89.2
Ruotsinkielisiä	561	11.9	701	10.0	1,262	10.7
Muunkielisiä	6	0.1	1	—	7	0.1
Yhteensä	4,719	100.0	7,026	100.0	11,745	100.0

Ruotsin- ja suomenkielisten työnhakijain lukumäärän välinen suhde osoittaa ensinmainittujen luvun edelliseen vuoteen verraten vähentyneen.

Tarjottuja paikkoja oli kaikkiaan 17,418, niistä 7,324 eli 42.0 % miehille ja 10,094 eli 58.0 % naisille. Edelliseen vuoteen verraten väheni tarjottujen paik-

¹⁾ Perheellisiin on tässä luettu, paitsi naimisissa olevia, myöskin yksinäiset naiset ja lesket, joilla on lapsia elätettävänä, ja yksinäisiin myöskin lapsettomat lesket, joten ryhmitystä ei ole tehty siviilisäädyn, vaan perheenelatusvelvollisuuden mukaan.

kain luku miesosastolla 2,873:lla, mikä johtui samoista seikoista kuin työnhakijain luvun väheneminen, mutta naisille tarjottujen paikkain luku lisääntyi 1,489:llä johtuen palvelijattarien kysynnän lisääntymisestä. Muutamia epä-määräisiä työväen kyselyjä metsätöihin ei merkitty tilastoon, kun ei tarkempia tietoja työehdoista saatu.

Tarjotuista paikoista oli:

	Miesten paikkoja.		Naisten paikkoja.		Yhteensä.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Helsingissä	6,506	88.8	8,456	83.8	14,962	85.9
Muualla	818	11.2	1,638	16.2	2,456	14.1
Yhteensä	7,324	100.0	10,094	100.0	17,418	100.0

Muilla paikkakunnilla tarjona olevain paikkain luku oli suurempi kuin edellisenä vuonna, jolloin miehille tarjotuista paikoista 3.4 % ja naisille tarjotuista paikoista 9.0 % oli muilla paikkakunnilla.

Täytetyt paikat. Tarjotuista paikoista täytettiin:

	Miesten paikkoja.		Naisten paikkoja.		Yhteensä.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Helsingissä	6,123	94.1	7,651	90.5	13,774	92.1
Muualla	320	39.1	1,049	64.0	1,369	55.7
Yhteensä	6,443	88.0	8,700	86.2	15,143	86.9

2,460 tapauksessa (38.2 %) oli miehille ja 4,006 tapauksessa (46.0 %) naisille välitetty työ tilapäistä ja kesti ainoastaan muutaman päivän.

Miespuolisten työläisten välitysten luku Helsingissä oli pienempi kuin edellisenä vuonna, mikä oli seurauksena siitä että suhteellisen vähän miehiä välitettiin kunnan töihin, mutta välitykset muille paikkakunnille ja naisten välitykset lisääntyivät.

Välitykset tilapäisiin töihin lisääntyvät etenkin naisosastolla vuosi vuodelta. Tämä johtuu siitä että viime aikoina on alettu perheissä yhä enemmän käyttää tilapäisiä apulaisia vakinaisen palvelusväen asemesta.

Täyttämättä jääneet paikat. Toimistolle tarjotuista paikoista jäi täyttämättä:

	Miesten paikkoja.		Naisten paikkoja.		Yhteensä.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Helsingissä	383	5.9	805	9.5	1,188	1.9
Muualla	498	60.9	589	36.0	1,087	44.3
Yhteensä	881	12.0	1,394	13.8	2,275	13.1

Kuten ylläolevasta yhdistelmästä ilmenee, onnistui toimiston täyttää suurin osa miehille Helsingissä tarjona olleista paikoista. Täyttämättä jääneet paikat olivat pääasiallisesti metallityöläisten, poraajien ja laivakirvesmiesten paikkoja. Eräitä paikkoja ei voitu täyttää sen vuoksi ettei hakijoita ilmoittautunut, toisia taas siksi etteivät asianomaiset voineet sopia työehdoista. Miehille muilla paikkakunnilla tarjotut, täyttämättä jääneet paikat olivat suurimmaksi osaksi halonhakkaajain, rakennusammattityöläisten ja maataloustyöläisten paikkoja. Mainituilla työläisillä oli kaiken vuotta työtä saatavissa, mutta halukkaista hakijoista oli puute. Naisille tarjotuista paikoista jäi suhteellisen

suuri määrä täyttämättä, ennen kaikkea palvelijattarenpaikkoja sekä Helsingissä että maaseudulla, ja lisäksi maaseudulla maanviljelystyoissa tarjottuja paikkoja. Koko vuoden oli palvelijattarista, ennen kaikkea ruotsinkielisistä, suuri puute, maanviljelystyöntekijättäristä oli puutetta syksyllä.

Edellisenä vuonna jäi täyttämättä Helsingissä tarjotuista paikoista 9.1 %, muilla paikkakunnilla tarjona olleista 18.9 %.

Työolot Helsingissä vuonna 1919. Maailmansodan päätyttyä ja rauhallisten olojen jälleen palattua maahan odotettiin yleensä voimakasta nousukautta kaikilla tuotannon aloilla. Monet sodan aiheuttamat, taloudellisen elämän kehitystä ehkäisevät seikat, kuten raaka-aineiden saantivaikeudet, ulkomaisen valuutan puute, rahamarkkinain kärjistyminen, vientiä ehkäisevä tonniston puute, kohtuuton hinnannousu y. m. saivat kuitenkin aikaan, että odotettu elpyminen useimmilla työaloilla jäi tulematta. Varsinkin nämä seikat ehkäisivät rakennusteollisuuden nousua ja metalliteollisuuden toimintaa.

Siitä huolimatta paikkakunnan työolot muodostuivat suhteellisen normaalisiksi. Hyvienkin työolojen vallitessa oli työttömyys talvisaikaan, jolloin rakennus- ja ulkotöitä ei voitu suorittaa samassa laajuudessa kuin kesällä, tullut säännölliseksi ilmiöksi. Myöskin vuonna 1919 oli olemassa työttömyyttä talvella, mutta miesten keskuudessa se ei ollut niin laajalle levinnyt kuin useana vuonna ennen sotaa. Naisten keskuudessa työttömyys oli suhteellisesti suurempi.

Eri työalojen työoloista paikkakunnalla ei toimiston välitystilasto kyennyt antamaan edes lähimainkaan tarkkaa kuvaa, koska monet ammatit olivat siinä harvalukuisesti tai ensinkään edustetut. Työoloja seuraamalla saavutetun kokemuksen nojalla esitettäköön tässä tietoja eri ammattialoilta.

Maanviljelyksessä, jota tässä kosketellaan ainoastaan ottaen huomioon kaupungin lähimmän ympäristön olot, oli talvikuukausina tarjona huomattavasti enemmän työvoimaa kuin voitiin käyttää. Paitsi paikallista työväkeä kulki Helsingistä työläisiä osittain työttömyyden, osittain elintarvepulan takia työnhakuun naapuripitäjiin, joissa useissa paikoin oli halkojen hakkuuta saatavissa. Työolojen keväällä vilkastuttua kaupungissa palasivat jotkut maaseudulla metsätöissä olleista työläisistä takaisin kaupunkiin. Maanviljelystyoiden alettua vallitsi paikoitellen puute työläisistä ja maanviljelyspalvelijoista. Toimisto sijoitti näihin töihin noin 200 työtöntä helsinkiläistä naista ja muutamia kymmeniä miehiä. Vakinainen palvelusväki, jota elintarvepulan takia edellisenä syksynä oli ollut hyvin helppoa saada, irtisanoutui keväällä suuressa määrin, mistä oli seurauksena palvelusväen kysynnän lisääntyminen toimistossa. Kesän loppupuolella oli tuntuva puute maanviljelystyöväestä viljan ja juuri kasvien korjuuajana sekä loka- ja marraskuussa maanviljelyspalvelijoista. Näihin töihin toimisto syksyn kuluessa välitti 40 miestä ja 336 naista, joista noin puolet oli muilta paikkakunnilta tänne saapuneita työnhakijoita.

Metalliteollisuudella oli lukuisia tilauksia toimitettavana, mutta vuoden ensi puoliskolla vallitsi suuria raaka-aineiden puute, minkä johdosta useissa tehtaissa oli pakko supistaa töitä ja vähentää työläisten lukua. Senvuoksi oli talvikuukausina työttömiä metallityöläisiä, etupäässä villaajia. Toimiston kirjoihin oli näitä merkittynä satakunta. Metallityöläisiä siirtyi toisiin töihin, muutamat heistä eivät enää palanneet entisiin ammatteihinsa, koska palkat heidän uusissa ammateissaan kohosivat enemmän kuin heidän varsinaisissa ammateissaan. Huhti- ja toukokuussa työt pääsivät parempaan vauhtiin ja jatkuivat säännöllisesti koko vuoden. Eräs laivatelakka lopetti vuoden lopulla työnsä vararikon takia, mutta siellä työssä olleet ammattityöläiset

saivat työtä toisissa tehtaissa. Ammattitaitoisista työläisistä oli puute koko loppuosan vuotta. — Kulta- ja kellosepänammateissa vallitsivat kaiken vuotta hyvät työolot.

Kiviteollisuudessa, varsinaisissa kivenhakkaamoissa, työolot kertomusvuonna olivat hyvät. Koska paikkakunnan hakkaamot olivat suhteellisen pienet, ei niiden työvoima voinut mainittavasti lisääntyä. Rakennusteollisuudessa esiintyvää n. s. karkeiskivenhakkuuta tavattiin kaupungissa hyvin vähän, minkä vuoksi nämä ammattityöläiset suurimmaksi osaksi työskentelivät muissa ammateissa.

Kemian teollisuudessa, jota edustavat ainoastaan muutamat teknilliskemialliset tehtaot ja pari värjäämöä, olivat työolot erinomaisen hyvät. Sen johdosta että useiden kemiallisten valmistaiden tuonti on ollut osittain kielletty, osittain muiden seikkain estämä, on tämä teollisuuden haara viime vuosina suuresti kehittynyt ja sen vuoksi on työvoimakin lisääntynyt.

Nahkateollisuudessa on huomattavissa tuntuva nousu. Paikkakunnan ainoa nahkatehdas toimi täysin työvoimin. Jalkinetehtaot laajensivat liikettään, pari uutta tehdasta perustettiin. Yksi tehdas seisoi koneiden uudistuksen takia loppuosan vuotta. Varsinaisessa suutarinammatissa oli koko vuoden runsaasti työtä.

Kehruu- ja kutomateollisuuslaitoksia on kaupungissa ainoastaan suurehko silkkitukutoimo, joka pantiin käyntiin kesäkuussa ja raaka-aineiden puutteen takia työskenteli vain osittaisella työvoimalla.

Vaatetus- ja puhdistusammateissa vallitsivat koko vuoden hyvät työolot huolimatta vaikeudesta saada kankaita. Vaatturinliikkeillä oli työtä kaiken vuotta. Kun valmiiden vaatteiden tuonti oli rajoitettu aivan vähiin, oli tästä seurauksena kotimaisen valmistuksen lisääntyminen. Villakutoimoissa sensijaan rajoitettiin työtä raaka-aineiden puutteen takia. Puhdistusteollisuudessa, pesulaitoksissa, vallitsivat hyvät työolot.

Paperiteollisuuteen kuuluvia laitoksia on kaupungissa ainoastaan kirjansitomoja sekä kotelo-, pussi- ja viivoitustehtaita. Nämä työskentelivät koko vuoden korkeakonjunktuurin alaisina. Useissa tehtaissa lisättiin työvoimaa, mikäli vain tila salli. Muutamia pienehköjä tehtaita perustettiin.

Puuteollisuudessa, pienemmissä huonekalupuusepänpajoissa, työskenneltiin säännöllisesti kaiken vuotta. Suuremmissa puusepänpajoissa, joissa rakennusaineiden valmistus jo useita vuosia oli ollut kokonaan seisauksissa, ehkäisi työtä jalompien puulaatujen puute ja muiden raaka-aineiden suunnaton hinnannousu. Töiden valmistaminen varastoon oli lopetettava, ja tilaustöistä riippuvaisena tehtaiden liike alkoi kannattaa huonosti, minkä vuoksi pari suurenpuoleista liikettä päätti lakkauttaa toimintansa pannen päätöksensä toimeen seuraavan vuoden alusta. Useat vapaiksi jääneet työläiset perustivat omia pieniä liikkeitä. Varsinaisia ammattityöläisiä oli tammi- ja helmikuussa muutamia kymmeniä työttömänä. Keväällä ja syyspuolella oli jossain määrin puutetta kokeneista ammattimiehistä. Paikkakunnan ainoa sahalaitos seisoi pari kuukautta, mutta muun osan vuotta siellä oli työssä tavallinen työvoima. Rakennusaineksia valmistavista höyläämöistä oli vuoden alussa pari suljettuna.

Rakennusteollisuus näytti vuoden alussa tointuvan lamaannustilastaan. Lukuisia uusia rakennusyhtiöitä suunniteltiin ja noin kymmenkunta pantiin alkuun. Rakennusaineiden saantivaikeus ja niiden hinnan ja työpalkkain suuri kohoaminen olivat kuitenkin syynä siihen että useat suunnitelmat saivat raueta tai lykkääntyä toisiin aikoihin. Viisi suurehkoa, jo käyntiin pantua rakennusyrittystä keskeytettiin keväällä. Muutamia uutisrakennuksia valmis-

tui kuitenkin; niistä mainittakoon ensi sijassa kunnan rakentamat työväenasuntorakennukset ja pari varastorakennusta sekä eräs rautatien tehdasrakennus ja pari yksityistä tehdasrakennusta. Vaikka uutisrakennuksia syntyi verraten vähän, suoritettiin kaupungissa erilaisia korjaus- ja muutostöitä, samaten sisustettiin liike- ja tehdashuoneistoja sekä ullakkohuoneistoja. Myös kaupungin ympäristössä suoritettiin pienehköjä rakennustöitä.

Vuoden ensimmäisinä kuukausina oli joukko rakennustyöläisiä, apu-työläisiä, kirvesmiehiä, muurareita, maalareita ja kivityöläisiä työttöminä. Työnpuutteen poistamiseksi kunta järjesti eräitä kadunjärjestelyitä. Rakennustyöläisiä oli nyt, samoin kuin edellisenäkin vuonna, työssä maaseudulla.

Ravinto- ja nautintoaineteollisuudessa työolot olivat epätasaiset. Varsinaisessa leipurinammatissa työolot olivat säännölliset, vaikkakaan pienet leipomot, jotka jo edellisenä vuonna elintarvesäännöstelyn takia olivat lopettaneet toimintansa, eivät vielä tulleet käyntiin, minkä vuoksi joidenkin naisleipurien edelleen oli pakko etsiä työtä toisilta työaloilta. Sokeritehtaat olivat käynnissä suurimman osan vuotta. Myöskin karamellitehtaat, jotka verraten kauan olivat olleet suljettuina, pantiin keväällä osittain käyntiin, joten osa niiden aikaisemmista työläisistä, etupäässä naisia, sai tilaisuuden palata entiseen ammattiinsa. Tupakkatehtaat, joista muutamat edellisenä vuonna olivat työskennelleet tuntuvasti vähennetyin työvoimin, vieläpä jotkut seiseeekin, eivät vielä tänä vuonna raaka-aineiden puutteen takia voineet saada tuotantoaan kohoamaan läheskään entisiin määriin. Vuoden alussa tehtaiden työvoima oli noin neljäsosa entisestään, mutta keväällä ja kėsällä se lisääntyi noin kahteen kolmannekseen säännöllisten aikojen työvoimasta, yhdessä tehtaassa kuitenkin vain puoleen. Sikarien valmistusta tavataan nytkään tuskin ensinkään. Työläisistä sai niinmuodoin osa työtä omassa ammatissaan, mutta osa työskenteli jatkuvasti muilla työaloilla.

Graafisessa teollisuudessa vallitsivat erittäin hyvät työolot. Kirjapainoilla oli tarjona enemmän työtä kuin ne voivat suorittaa. Liikkeiden laajentamista riittävässä määrässä ehkäisi ammattitaitoisen työvoiman puute ja koneiden saantivaikeus.

Liike-elämä, joka edellisenä vuonna kapinan ja maailmansodan johdosta oli ollut suuresti rajoitettu, vilkastui kertomusvuonna melkoisesti, vaikkakin tavarain saannin vaikeus ehkäisi sen kehitystä. Kun sotalaitos ja useat muut valtion laitokset tarvitsivat paljon enemmän korkeamman sivistyksen omaavaa työvoimaa, vallitsi liike-elämässä puute korkeamman liikesivistyksen omaavista henkilöistä.

Meri- ja satamaliikenne oli paljon vilkkaampi kuin edellisenä vuonna, vaikkakaan se rajoitetun tuonnin, Neuvosto-Venäjä vastaan käydyn sodan ja maailmansodan aikana vähentyneen tonniston takia ei voinut kehittyä säännölliseen laajuuteensa.

Ravintola- ja hotelliliike lisääntyi vuoden varrella huolimatta kieltolain ehkäisevästä vaikutuksesta. Matkustajaliikenne lisääntyi liike-elämän vilkastuessa. Uusia kahviloita ja ruuantarjoiluja, joista useat edellisinä vuosina vallinneiden elintarvevaikeuksien takia olivat olleet suljettuina, avattiin. Kuitenkin etsivät jotenkin monet aikaisemmin näiden laitosten palveluksessa olleet naiset työtä toimistosta.

Kotitalouden alalla vallitsi koko vuoden puute perhepalvelijattarista, ja oli tämä puute erikoisen suuri elo- ja syyskuussa, jolloin noin 400 toimistolle tarjottua paikkaa jäi täyttämättä. Koko vuonna jäi noin 1,300 palvelijattaren paikkaa täyttämättä, niistä noin 800 Helsingissä ja noin 500 maaseudulla, etu-

päässä Helsingin lähellä olevissa huvilayhteiskunnissa. Muihin taloustoimiin oli sensijaan aina runsaasti pyrkijöitä, kuten siivojattaria ja pesijättäriä. Palvelusväen puutteen ja palkkain kohoamisen tähden perheet entistä enemmän käyttivät tilapäisiä tai vakinaisia apulaisia, minkä vuoksi näiden välitys toimistossa viime aikoina suuressa määrin lisääntyi.

Kuten tässä esitetystä selonteosta ilmenee, olivat työolot miesten työaloilla, paria tuotannonhaaraa lukuunottamatta, erittäin hyvät. Työttömyyttä oli miesten keskuudessa havaittavana ainoastaan talvikuukausina. Työpuutteen poistamiseksi kunta järjesti kadunjärjestelyitä ja joitakin rakennustöitä. Näihin toimisto talvikuukausina lähetti noin 1,400 miestä. Näitä töitä ei kuitenkaan voi pitää varsinaisina hätäaputöinä, vaikka ne työohjelmassa on varattu suoritettaviksi työttömyyskausien aikana.

Varsinaisiin hätäaputöihin, joita järjestettiin kaupungille kuuluvalla Boxbackan tilalla, lähetettiin talvikuukausina 67 miestä.

Useilla naisten työaloilla työttömyys oli verraten suuri. Kuten edellä jo mainittiin, oli työttömänä etupäässä rakennusaputyöläisiä, siivojattaria ja pesijättäriä sekä n. s. sotaleskiä, joiden miehet olivat kaatuneet kapinan aikana, karanneet tai joutuneet vangiksi. Näille oli kaupungin hätäapukomitean toimesta jo edellisenä vuonna järjestetty erilaisia hätäaputöitä, kuten ompelutyötä (sotaväen- ja suojeluskuntalaisunivormuja sekä lastenvaatteita), tallukain valmistusta, verkonkudontaa y. m. sekä maanjärjestely ja metsänraivaustöitä kaupungin omistamalla Boxbackan tilalla. Näitä töitä jatkettiin ja laajennettiin talvella. Talvikuukausina työskenteli hätäaputöissä noin 600 naista ja 80 miestä. Toukokuun lopussa erotettiin näistä töistä kaikki naimattomat naiset ja miehet, minkä jälkeen niihin jäi noin 20 miestä ja 450 naista.

Muille paikkakunnille toimisto vuoden varrella välitti 320 miestä ja 1,049 naista eli yhteensä 1,369 henkeä. Jotkut näistä joutuivat lyhyehkön ajan kestäviin päivätöihin ja palasivat niiden päätyttyä kaupunkiin. Suurin osa jäi kuitenkin maalle.

Työttömät. Työolojen valaisemiseksi esitettäköön tässä työttömien lukumäärä kunkin kuukauden lopussa.

	Miehiä.	Naisia.	Yht.		Miehiä.	Naisia.	Yht.
Tammikuu	653	512	1,165	Heinäkuu	151	175	326
Helmikuu	572	471	1,043	Elokuu	118	136	254
Maaliskuu	293	360	653	Syyskuu	88	111	199
Huhtikuu	293	293	586	Lokakuu	168	221	389
Toukokuu	166	220	386	Marraskuu	184	182	366
Kesäkuu	75	200	275	Joulukuu	465	207	672